

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

Bryssel den 17 september 2013
(OR. en)

10505/13

**Interinstitutionellt ärende:
2012/0230 (NLE)**

LIMITE

**TRANS 301
MAR 69
AVIATION 74
ESPACE 42
RELEX 484
CH 25
AELE 34**

RÄTTSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende: Samarbetsavtal mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om de europeiska programmen för satellitnavigering

SAMARBETSAVTAL
MELLAN EUROPEISKA UNIONEN
OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN,
OCH SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDET, Å ANDRA SIDAN,
OM DE EUROPEISKA PROGRAMMEN FÖR SATELLITNAVIGERING

EUROPEISKA UNIONEN

och

KONUNGARIKET BELGIEN,

REPUBLIKEN BULGARIEN,

REPUBLIKEN TJECKIEN,

KONUNGARIKET DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,

REPUBLIKEN ESTLAND,

IRLAND

REPUBLIKEN GREKLAND,

KONUNGARIKET SPANIEN,

REPUBLIKEN FRANKRIKE,

REPUBLIKEN KROATIEN,

REPUBLIKEN ITALIEN,

REPUBLIKEN CYPERN,

REPUBLIKEN LETTLAND,

REPUBLIKEN LITAUEN,

STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,

UNGERN,

MALTA,

KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

REPUBLIKEN POLEN,

REPUBLIKEN PORTUGAL,

RUMÄNIEN,

REPUBLIKEN SLOVENIEN,

REPUBLIKEN SLOVAKIEN,

REPUBLIKEN FINLAND,

KONUNGARIKET SVERIGE,

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

fördragsslutande parter i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan kallade *medlemsstaterna*, å ena sidan,

och

SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDET, nedan kallat *Schweiz*, å andra sidan,
nedan kallade *part* eller *parter*,

SOM BEAKTAR det gemensamma intresset för utvecklingen av ett globalt system för satellitnavigering, (nedan kallat *GNSS*) som är särskilt utformat för civila ändamål,

SOM FRAMHÅLLER de europeiska GNSS-programmens betydelse för navigerings- och informationsinfrastrukturen i Europeiska unionen och Schweiz,

SOM BEAKTAR den allt snabbare utvecklingen av GNSS-tillämpningar i Europeiska unionen, Schweiz och andra delar av världen,

SOM BEAKTAR det gemensamma intresset av det långsiktiga samarbetet mellan Europeiska unionen, dess medlemsstater och Schweiz inom satellitnavigeringsområdet,

SOM ÄR MEDVETNA OM Schweiz aktiva deltagande i Galileo- och Egnos-programmen sedan programmens utformningsfaser,

SOM BEAKTAR rymdrådets resolutioner, särskilt resolutionen om den europeiska rymdpolitiken, antagen den 22 maj 2007, och resolutionen *Att gå vidare med den europeiska rymdpolitiken*, antagen den 29 september 2008, i vilka Europeiska unionen, Europeiska rymdorganisationen (nedan kallad *ESA*) och deras respektive medlemsstater framhålls som de tre viktigaste aktörerna i den europeiska rymdpolitiken, samt resolutionen *Globala utmaningar: hur man drar full nytta av europeiska rymdsystem*, antagen den 25 november 2010, i vilken Europeiska kommissionen och ESA uppmanas att underlätta processen för medlemsstater som inte är medlemmar i både Europeiska unionen och ESA att delta i alla etapper av samarbetsprogrammet,

SOM BEAKTAR kommissionens meddelande *En rymdstrategi för europeiska unionen i allmänhetens tjänst* av den 4 april 2011,

SOM ÖNSKAR att formellt upprätta samarbete inom alla aspekter av de europeiska GNSS-programmen,

SOM BEAKTAR Schweiz intresse av alla GNSS-tjänster, som de tillhandahålls genom Egnos- och Galileoprogrammen, inklusive den offentliga reglerade tjänsten,

SOM BEAKTAR avtalet av den 25 juni 2007 om vetenskapligt och tekniskt samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan,

SOM BEAKTAR avtalet av den 28 april 2008 mellan Schweiziska edsförbundet och Europeiska unionen om säkerhetsförfaranden för utbyte av sekretessbelagda uppgifter (nedan kallat *säkerhetsavtalet*),

SOM BEAKTAR fördelarna med en likvärdig skyddsnivå för det europeiska GNSS och dess tjänster på parternas territorier,

SOM BEAKTAR parternas förpliktelser enligt internationell rätt, särskilt Schweiz förpliktelser som en permanent neutral stat,

SOM BEAKTAR att det i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 683/2008 av den 9 juli 2008 om det fortsatta genomförandet av de europeiska satellitnavigeringsprogrammen (Egnos och Galileo)¹ föreskrivs att Europeiska gemenskapen ska vara innehavare av samtliga materiella och immateriella tillgångar som skapas eller utvecklas inom ramen för de europeiska GNSS-program enligt definitionen i den förordningen.

¹ EUT L 196, 24.7.2008, s. 1.

SOM BEAKTAR Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 912/2010 av den 22 september 2010 om inrättande av Europeiska byrån för GNSS¹,

SOM BEAKTAR Europaparlamentets och rådets beslut nr 1104/2011/EU av den 25 oktober 2011 om närmare föreskrifter för tillträde till den offentliga reglerade tjänst som erbjuds via det globala system för satellitnavigering som inrättats genom Galileoprogrammet²,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

¹ EUT L 276, 20.10.2010, s. 11.

² EUT L 287, 4.11.2011, s. 1.

DEL I
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 1

Syfte

1. Syftet med detta avtal är att stimulera, underlätta och stärka det långsiktiga samarbetet mellan parterna inom satellitnavigering under civil kontroll, särskilt genom Schweiz medverkan i de europeiska GNSS-programmen.
2. Formen och villkoren för Schweiz medverkan i programmen ska fastställas i detta avtal.

ARTIKEL 2

Definitioner

I detta avtal gäller följande definitioner:

1. *europeiska globala system för satellitnavigering (europeiska GNSS)*: de system som inrättades genom Galileoprogrammet och det europeiska systemet för navigering genom geostationär överlappning (Egnos).

2. *stödsystem*: regionala eller lokala system, t.ex. Egnos, som ger GNSS-användare möjlighet att få bättre prestanda, exempelvis ökad noggrannhet, tillgänglighet, integritet och tillförlitlighet.
3. *Galileo*: ett självständigt europeiskt globalt system för satellitnavigering och tidsbestämning under civil kontroll för tillhandahållande av GNSS-tjänster som har utformats och utvecklats av Europeiska unionen, ESA och deras respektive medlemsstater. Driften av Galileo kan komma att privatiseras. Inom Galileoprogrammet planeras öppna tjänster, kommersiella tjänster, tjänster för skydd av människoliv samt sök- och räddningstjänster, utöver en skyddad offentligt reglerad tjänst med begränsad åtkomst som särskilt utformats för att tillgodose behov hos behöriga användare inom den offentliga sektorn.
4. *Galileos lokala komponenter*: lokala mekanismer som ger dem som använder satellitbaserade navigerings- och tidssignaler inom Galileo information utöver vad de får från den huvudkonstellation som används. Lokala komponenter kan komma att byggas ut för att öka prestandan kring flygplatser och hamnar samt i stadsmiljöer eller andra geografiskt krävande områden. Galileo kommer att tillhandahålla standardmodeller för de lokala komponenterna.
5. *utrustning för global navigering, positionsbestämning och tidsbestämning*: all civil utrustning för slutanvändare som utformats för att överföra, ta emot eller bearbeta satellitbaserade navigerings- eller tidsbestämningssignaler för att tillhandahålla en tjänst eller för att fungera tillsammans med ett regionalt stödsystem.
6. *offentligt reglerad tjänst*: en tjänst som tillhandahålls genom det system som upprättades inom Galileoprogrammet och som är reserverad för användare med myndighetstillstånd för känsliga tillämpningar som kräver faktisk åtkomstkontroll och en hög grad av tjänstekontinuitet.

7. *regleringsåtgärd*: alla lagar, författningar, strategier, regler, förfaranden, beslut eller liknande administrativa åtgärder som vidtas av någon av parterna.
8. *driftskompatibilitet*: förmågan hos globala och regionala system och stödsystem för satellitnavigering och de tjänster de erbjuder att användas tillsammans för att tillhandahålla bättre kapacitet på användarnivå än vad som skulle ha uppnåtts enbart genom användning av en öppen tjänst i ett system.
9. *immateriell rättighet*: enligt definitionen i artikel 2 viii i konventionen om upprättande av Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten, som undertecknades i Stockholm den 14 juli 1967.
10. *sekretessbelagda uppgifter*: information, oberoende av form, som kräver skydd mot obehörigt röjande och som i olika grad kan skada parternas eller enskilda medlemsstaters väsentliga intressen, inklusive den nationella säkerheten. Sekretessen anges genom en sekretessmärkning. Sådana uppgifter sekretessbeläggs av parterna i enlighet med tillämpliga lagar och andra författningar och ska skyddas mot varje förlust av konfidentialitet, integritet och tillgänglighet.

ARTIKEL 3

Principer för samarbetet

Parterna ska tillämpa följande principer för det samarbete som omfattas av detta avtal:

1. Ömsesidig nytta på grundval av en allmän avvägning mellan rättigheter och skyldigheter, inklusive bidrag och tillgång till alla tjänster enligt artikel 15.
2. Ömsesidiga möjligheter att delta i samarbete i Europeiska unionens och Schweiz GNSS-projekt.
3. Informationsutbyte utan dröjsmål i frågor som kan påverka samarbetet.
4. Tillräckligt och effektivt skydd av immateriella rättigheter enligt artikel 9.
5. Frihet att tillhandahålla satellitnavigeringstjänster på parternas territorier.
6. Obegränsad handel med europeiska GNSS-varor på parternas territorier.

DEL II
BESTÄMMELSER OM SAMARBETET

ARTIKEL 4

Samarbete

1. Samarbetet avseende satellitnavigering och tidsbestämning ska omfatta radiospektrum, vetenskaplig forskning och utbildning, upphandling, näringslivssamarbete, immateriella rättigheter, exportkontroll, handel och marknadsutveckling, standarder, certifiering och regleringsåtgärder, säkerhet, utbyte av sekretessbelagda uppgifter, personalutbyte och tillgång till tjänster. Parterna får ändra denna förteckning i enlighet med artikel 25.
2. Detta avtal ska inte påverka Europeiska unionens institutionella oberoende när det gäller att reglera de europeiska GNSS-programmen eller den struktur Europeiska unionen har upprättat för att bedriva verksamheten inom de europeiska GNSS-programmen. Avtalet ska inte heller påverka tillämpliga regleringsåtgärder för genomförande av icke-spridningsåtaganden, exportkontroll, kontroll av immateriell tekniköverföring, Det ska inte heller påverka nationella säkerhetsåtgärder.
3. Inom ramen för sina tillämpliga regleringsåtgärder ska parterna så långt det är praktiskt möjligt främja samarbete enligt detta avtal i syfte att tillhandahålla likvärdiga möjligheter för deltagande i parternas respektive verksamhet inom de områden som anges i punkt 1.

ARTIKEL 5

Radiospektrum

1. Parterna ska fortsätta samarbeta och stödja varandra i frågor som rör radiospektrum i Internationella teleunionen (nedan kallad *ITU*), med beaktande av *Memorandum of Understanding on the Management of ITU filings of the Galileo radio-navigation satellite service system* av den 5 november 2004.
2. Parterna ska utbyta information om frekvensansökningar och skydda lämpliga frekvenstilldelningar för Galileo i syfte att säkerställa tillgången till Galileo-tjänsterna för användare i hela världen, särskilt i Schweiz och Europeiska unionen.
3. I syfte att skydda radionavigeringsspektrumet mot avbrott och störningar ska parterna lokalisera störningskällor och söka ömsesidigt godtagbara lösningar för att motverka sådana störningar.
4. Inget i detta avtal ska tolkas så att det avviker från Internationella teleunionens tillämpliga bestämmelser, däribland Internationella teleunionens radioreglementen.

ARTIKEL 6

Vetenskaplig forskning och utbildning

1. Parterna ska främja gemensam forskning och utbildning på det europeiska GNSS-området genom Europeiska unionens och Schweiz forskningsprogram och andra relevanta forskningsprogram hos parterna. Den gemensamma forskningen ska bidra till planeringen av den framtida utvecklingen av det europeiska GNSS.
2. Parterna ska utforma lämpliga mekanismer i syfte att säkerställa välfungerande kontakter och deltagande i relevanta forskningsprogram.

ARTIKEL 7

Upphandling

1. Vid upphandling som rör de europeiska GNSS-programmen ska parterna tillämpa sina åtaganden enligt avtalet om offentlig upphandling inom Världshandelsorganisationen (nedan kallad *WTO*) och avtalet av den 21 juni 1999 mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om vissa aspekter rörande offentlig upphandling.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel XXIII i WTO-avtalet om offentlig upphandling (artikel III i det ändrade avtalet) ska schweiziska enheter ha rätt att delta i upphandling för tillhandahållande av tjänster som rör de europeiska GNSS-programmen.

ARTIKEL 8

Näringslivssamarbete

Parterna ska främja och stödja samarbetet mellan deras näringsliv, bland annat genom samriskföretag och schweiziskt deltagande i relevanta europeiska näringslivsorganisationer samt deltagande av Europeiska unionen i relevanta schweiziska näringslivsorganisationer, i syfte att åstadkomma välfungerande europeiska system för satellitnavigering och att främja användning och utveckling av Galileo-tillämpningar och Galileo-tjänster.

ARTIKEL 9

Immateriella rättigheter

För att underlätta näringslivssamarbetet ska parterna tillhandahålla och säkerställa adekvat och effektivt skydd av immateriella rättigheter inom de områden och sektorer som är av betydelse för utvecklingen och driften det europeiska GNSS i enlighet med de högsta internationella kraven i WTO-avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips-avtalet), inbegripet verkningsfulla metoder för att säkerställa tillämpningen av dessa krav.

ARTIKEL 10

Exportkontroll

1. För att säkerställa att parterna tillämpar en enhetlig politik för exportkontroll och icke-spridning när det gäller de europeiska GNSS-programmen ska Schweiz, inom sin jurisdiktion och i enlighet med sin nationella lagstiftning och sina nationella förfaranden, vid en lämplig tidpunkt anta och verkställa åtgärder för exportkontroll och icke-spridning av teknik, data och produkter som är särskilt utformade eller ändrade för de europeiska GNSS-programmen. Dessa åtgärder ska säkerställa en grad av exportkontroll och icke-spridning som är likvärdig med den som gäller i Europeiska unionen.
2. Om det skulle inträffa en händelse där en likvärdig grad av exportkontroll och icke-spridning som avses i punkt 1 i den här artikeln inte kan uppnås ska förfarandet i artikel 22 tillämpas.

ARTIKEL 11

Handel och marknadsutveckling

1. Parterna ska i Europeiska unionen och Schweiz främja handel med och investeringar i infrastruktur för satellitnavigering och utrustning för global navigering, positionsbestämning och tidsbestämning, inklusive Galileos lokala komponenter och tillämpningar som är av betydelse för de europeiska GNSS-programmen.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 ska parterna öka allmänhetens kunskaper om Galileos satellitnavigeringsverksamhet, kartlägga eventuella hinder för tillväxten av GNSS-tillämpningar och vidta lämpliga åtgärder för att underlätta sådan tillväxt.
3. För att kartlägga och på ett effektivt sätt tillgodose användarnas behov får parternas enheter utnyttja det framtida forumet för GNSS-användare.
4. Detta avtal ska inte påverka parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet om upprättande av WTO.

ARTIKEL 12

Standarder, certifiering och regleringsåtgärder

1. Parterna framhåller värdet av att samordna sina tillvägagångssätt i internationella standardiserings- och certifieringsforum i fråga om globala satellitnavigeringstjänster, och parterna ska särskilt gemensamt stödja utvecklingen av Galileo- och Egnosstandarder och främja deras tillämpning i hela världen, med tonvikt på driftskompatibilitet med andra GNSS.

Ett syfte med den samordningen ska vara att främja bred och innovativ användning av Galileos öppna tjänster, kommersiella tjänster och tjänster för skydd av människoliv som en internationell standard för navigering och tidsbestämning. Parterna ska skapa gynnsamma förutsättningar för utveckling av Galileotillämpningar.

2. I syfte att främja och uppnå målen i detta avtal ska parterna därför när så är lämpligt samarbeta i alla GNSS-frågor som tas upp, särskilt i Internationella civila luftfartsorganisationen, Internationella sjöfartsorganisationen och Internationella teleunionen.
3. Parterna ska se till att åtgärder som rör tekniska standarder, certifiering, tillståndskrav och tillståndsförfaranden som gäller det europeiska GNSS inte utgör några omotiverade handelshinder. Nationella krav ska grundas på objektiva, icke-diskriminerande och öppna kriterier som fastställs på förhand.
4. Parterna ska vidta de regleringsåtgärder som krävs för att möjliggöra en fullständig användning av Galileos mottagare och mark- och rymdsegment inom de territorier som omfattas av deras jurisdiktion. I detta avseende ska Schweiz, inom det territorium som omfattas av landets jurisdiktion, bevilja Galileo en behandling som inte är mindre förmånlig än den som beviljas alla andra liknande system för satellitbaserade radionavigeringstjänster.

ARTIKEL 13

Säkerhet

1. För att skydda de europeiska GNSS-programmen mot sådana hot som missbruk, störningar, driftsavbrott och fientliga handlingar ska parterna, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2, vidta alla rimliga åtgärder för att säkerställa kontinuiteten, säkerheten och skyddet avseende satellitnavigeringstjänsterna och därtill hörande infrastruktur och kritiska anläggningar på sina territorier.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 ska Schweiz, inom sin jurisdiktion och i enlighet med sin nationella lagstiftning och sina nationella förfaranden, vid en lämplig tidpunkt anta och verkställa åtgärder som ger en likvärdig grad av säkerhet och skydd som de som är tillämpliga i Europeiska unionen i syfte att skydda, kontrollera och förvalta känsliga anläggningar, uppgifter och tekniska lösningar i de europeiska GNSS-programmen mot hot och oönskad spridning.
3. Om det skulle inträffa en händelse där en sådan likvärdig grad av säkerhet och skydd som avses i punkt 2 i den här artikeln inte kan uppnås ska förfarandet i artikel 22 tillämpas.

ARTIKEL 14

Utbyte av sekretessbelagda uppgifter

1. Europeiska unionens sekretessbelagda uppgifter ska utbytas och skyddas i överensstämmelse med säkerhetsavtalet och genomförandebestämmelserna till säkerhetsavtalet.
2. Schweiz får utbyta sekretessbelagda uppgifter med nationell sekretessmärkning rörande de europeiska GNSS-programmen med de medlemsstater som Schweiz har ingått bilaterala avtal med för detta ändamål.
3. Parterna ska sträva efter att upprätta ett heltäckande och enhetligt regelverk som gör det möjligt för alla parter att utbyta sekretessbelagda uppgifter om Galileoprogrammet.

ARTIKEL 15

Tillgång till tjänster

Schweiz ska ha tillgång till alla europeiska GNSS-tjänster som omfattas av detta avtal och till den offentliga reglerade tjänsten, som omfattas av ett separat avtal.

Schweiz har uttryckt sitt intresse för den offentliga reglerade tjänsten och betraktar detta som en viktig del av sin medverkan i de europeiska GNSS-programmen. Parterna ska sträva efter att ingå ett avtal om den offentliga reglerade tjänsten för att säkerställa ett schweiziskt deltagande i den offentliga reglerade tjänsten så snart Schweiz lämnar in en begäran om detta och de förfaranden som föreskrivs i artikel 218 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt har slutförts.

ARTIKEL 16

Medverkan i Europeiska byrån för GNSS

Schweiz ska ha rätt att medverka i Europeiska byrån för GNSS enligt villkor som ska fastställas i ett avtal mellan Europeiska unionen och Schweiz. Dessa förhandlingar ska inledas så snart Schweiz lämnar in en begäran om detta och de nödvändiga förfarandena i Europeiska unionen har slutförts.

ARTIKEL 17

Medverkan i kommittéer

Företrädare för Schweiz ska bjudas in att delta som observatörer utan rösträtt i de kommittéer som inrättas för att förvalta, utveckla och genomföra verksamheten inom de europeiska GNSS-programmen i enlighet med tillämpliga regler och förfaranden. Detta ska inbegripa bland annat medverkan i GNSS programkommitté och säkerhetsstyrelse samt i deras arbetsgrupper och särskilda grupper.

DEL III

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 18

Finansiering

Schweiz ska bidra till finansieringen av de europeiska GNSS-programmen. Schweiz bidrag ska beräknas på grundval av en proportionalitetsfaktor som erhålls genom att man fastställer förhållandet mellan Schweiz bruttonationalprodukt, till marknadspriser, och summan av medlemsstaternas bruttonationalprodukter, till marknadspriser.

För perioden 2008–2013 ska Schweiz bidrag till de europeiska GNSS-programmen uppgå till 80 050 870 EUR.

Detta belopp ska betalas på följande sätt:

2013: 60 000 000 EUR

2014: 20 050 870 EUR

Från och med 2014 ska Schweiz bidrag betalas årligen.

DEL IV SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL 19

Ansvar

Eftersom Schweiz inte kommer att bli ägare av det europeiska GNSS ska landet inte att ha något ansvar till följd av ägarskap.

ARTIKEL 20

Gemensam kommitté

1. En gemensam kommitté med benämningen GNSS-kommittén för Europeiska unionen och Schweiz inrättas härmed. Den ska bestå av företrädare för parterna och ska ansvara för förvaltningen och den korrekta tillämpningen av avtalet. Den ska för detta ändamål utarbeta rekommendationer. Kommittén ska fatta beslut i de fall som anges i detta avtal. Parterna ska genomföra dessa beslut i enlighet med sina egna regler. Den gemensamma kommittén ska fatta enhälliga beslut.
2. Den gemensamma kommittén ska själv fastställa sin arbetsordning, som bland annat ska innehålla bestämmelser om sammankallande till möten, utnämning av ordförande och fastställande av dennes mandat.
3. Den gemensamma kommittén ska sammanträda om och när det är nödvändigt. Europeiska unionen eller Schweiz får begära att kommittén sammankallas till möte. Den gemensamma kommittén ska sammanträda inom 15 dagar efter det att en sådan begäran som avses i artikel 22.2 har ingetts.
4. Den gemensamma kommittén får besluta att inrätta de arbetsgrupper eller expertgrupper den anser vara ändamålsenliga för att bistå med fullgörandet av kommitténs uppgifter.
5. Den gemensamma kommittén får besluta om ändringar av bilaga I.

ARTIKEL 21

Samråd

1. För att säkerställa ett tillfredsställande genomförande av detta avtal ska parterna regelbundet utbyta information och, på endera partens begäran, samråda i den gemensamma kommittén.
2. Parterna ska på begäran av endera parten omgående samråda om frågor som uppstår till följd av tolkningen eller tillämpningen av detta avtal.

ARTIKEL 22

Skyddsåtgärder

1. Vardera parten får, efter samråd i den gemensamma kommittén, vidta lämpliga skyddsåtgärder, inklusive tillfälligt inställande av en eller flera samarbetsverksamheter, om den finner att en likvärdig grad av exportkontroll eller säkerhet inte längre garanteras mellan parterna. Om ett dröjsmål skulle kunna äventyra GNSS goda funktionssätt får provisoriska skyddsåtgärder vidtas utan föregående samråd, under förutsättning att samråd sker omedelbart efter det att åtgärderna har vidtagits.

2. Räckvidden för och varaktigheten av sådana åtgärder som avses i punkt 1 ska begränsas till vad som är nödvändigt för att lösa situationen och trygga en rimlig avvägning mellan rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal. Den andra parten får begära att den gemensamma kommittén samråder om åtgärdernas proportionalitet. Om tvisten inte kan lösas inom sex månader får endera parten hänskjuta den till ett bindande skiljeförfarande enligt förfarandet i bilaga I. Ingen fråga om tolkning av de bestämmelser i avtalet som är identiska med motsvarande bestämmelser i EU-rätten får lösas vid förfarandet i fråga.

ARTIKEL 23

Tvistlösning

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 22 ska alla tvister som rör tolkningen eller tillämpningen av detta avtal lösas genom samråd i den gemensamma kommittén.

ARTIKEL 24

Bilagor

Bilagorna till detta avtal utgör en integrerad del av avtalet.

ARTIKEL 25

Översyn

Detta avtal får när som helst ändras och utvecklas genom överenskommelse mellan parterna.

ARTIKEL 26

Uppsägning

1. Europeiska unionen eller Schweiz får säga upp detta avtal genom anmälan till den andra parten. Avtalet ska upphöra att gälla sex månader efter mottagandet av en sådan anmälan.
2. Det faktum att detta avtal sägs upp ska inte påverka giltigheten eller varaktigheten av överenskommelser som träffats inom ramen för avtalet, eller några särskilda rättigheter eller skyldigheter som uppkommit i fråga om immateriella rättigheter.
3. Om detta avtal sägs upp ska den gemensamma kommittén lägga fram ett förslag för att parterna ska kunna lösa eventuella återstående frågor, inklusive finansiella konsekvenser med beaktande av principen om tidsproportionalitet.

ARTIKEL 27

Ikraftträdande

1. Detta avtal ska godkännas av parterna i enlighet med deras egna interna förfaranden. Det träder i kraft den första dagen i den andra månad som följer på dagen för den sista anmälan om godkännande.
2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 är Schweiz och Europeiska unionen överens om att, på de områden i detta avtal som faller inom Europeiska unionens behörighet, provisoriskt tillämpa det från och med den första dagen i den månad som följer på dagen för den andra anmälan som bekräftar att de förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.

Under denna provisoriska tillämpning av detta avtal ska den gemensamma kommitté som avses i artikel 20 bestå av företrädare för Schweiz och Europeiska unionen.
3. Detta avtal ingås på obestämd tid.
4. Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

SKILJEFÖRFARANDE

Om en tvist har hänskjutits till skiljeförfarande ska domstolen bestå av tre skiljedomare, om inte parterna beslutar annorlunda.

Varje part ska utse en skiljedomare inom 30 dagar.

De två skiljedomare som utses på detta sätt ska gemensamt utse skiljedomstolens ordförande, som inte får vara medborgare hos någon av parterna. Om de inte kan enas inom två månader efter det att de utsågs ska de utse skiljedomstolens ordförande bland sju personer från en förteckning som fastställts av den gemensamma kommittén. Den gemensamma kommittén ska upprätta och se över förteckningen i enlighet med sin arbetsordning.

Om inte parterna beslutar om annat ska skiljedomstolen själv fastställa sin arbetsordning. Den ska fatta majoritetsbeslut.

SCHWEIZ FINANSIELLA BIDRAG
TILL DE EUROPEISKA GNSS-PROGRAMMEN

1. För perioden 2008–2013 ska Schweiz finansiella bidrag till Europeiska unionens budget för deltagandet i de europeiska GNSS-programmen vara följande (i euro):

2013	2014
60 000 000	20 050 870

Från och med 2014 ska Schweiz bidrag betalas årligen.

2. Budgetförordningen för unionens allmänna budget¹ och dess tillämpningsföreskrifter² ska tillämpas, särskilt för förvaltningen av Schweiz bidrag.
3. Kostnader för resa och uppehälle för schweiziska företrädare och experters deltagande i de möten som kommissionen anordnar i samband med genomförandet av programmen ska ersättas av kommissionen på samma grundval och enligt samma förfaranden som för närvarande gäller för experter från medlemsstaterna.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 (EUT L 298, 26.10.2012, s. 1).

² Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1268/2012 av den 29 oktober 2012 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L 362, 31.12.2012, s. 1).

4. Kommissionen ska tillställa Schweiz betalningsuppmaningar motsvarande dess bidrag till budgeten för programmen enligt detta avtal.

Bidragsbeloppet ska anges i euro och betalas in på kommissionens bankkonto i euro.

5. Betalningsvillkoren ska vara följande.

- a) Under 2013, efter den provisoriska tillämpningen av detta avtal, ska Schweiz betala in sitt bidrag senast 30 dagar efter mottagandet av betalningsuppmaningen.
- b) Under 2014 ska Schweiz betala in sitt bidrag (både för perioden 2008–2013 och för 2014) senast 30 dagar efter mottagandet av betalningsuppmaningen. Denna betalningsuppmaning ska inte göras före den 1 juli.
- c) Under 2015 och de följande åren ska Schweiz betala sitt bidrag senast den 1 april om betalningsuppmaningen har mottagits av Schweiz senast den 1 mars.
En betalningsuppmaning som mottagits av Schweiz efter den 1 mars ska betalas senast 30 dagar efter mottagandet.

Vid varje försening i betalningen av bidraget ska Schweiz betala ränta på det belopp som var utestående på förfallodagen. Räntan ska vara den räntesats som Europeiska centralbanken tillämpar på sina större refinansieringstransaktioner och som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, C-serien; den räntesats som ska användas som utgångspunkt är den som gäller den första kalenderdagen i den månad då förfallodagen infaller, plus tre och en halv procentenheter.